

2195.

1319 d. 17 Juni.

HARALD af Mjöhult testamenterar hälften af sitt gods i Sefsjö till Nydala kloster samt penningar till sin sockenprest, till Fryeleds kyrka m. m.

Orig. på perg. i Kongl. Bibl.

In nomine patris et filij et spiritus sancti Amen, Ego HARALDUS de Miothulto, sanus et incolumis corpore, pariter et mente, considerans statum humane condicionis valde instabilem, testamentum meum condidi in hunc modum, In primis monachis Nouewallis apud quos locum eligo sepulture, ob remedium anime mee, et pro anima dilecte vxoris mee Arnildis, et in remissionem peccaminum dilecti filij mej iam defuncti nicholai, confero medietatem predii mei in sepsio, dictumque predium pro sexaginta marchis vendi debet, cuius medietatem leuare debeo, medietatem vero monachi supradicti, jtem sacerdoti parochiali meo, duodecim oras denariorum, Ecclesie in frøale, dimidiam Marcham, fratribus junacopie. II marchas denar., vel precium earundem, sacerdoti in haxsiohultu dimidiam Marcham, in cujus rej testimonium sigillum meum presenti littere appensum est, et sigillum johannis sunason postulauit presentibus appendendum. Actum anno domini M^o, CCC^o, nonodecimo, in die sancti botulphi abbatis.

På frånsidan. Sefsjo.

Sigillen N:o 1 borta, remsan qvar; N:o 2 (adligt) skadadt.

2196.

1319 d. 26, 27 och 28 Juni.

Obslo.

Biskop CARL i Linköping, Lagman KNUT i Westergötland, ERIK THORSSON, SIGGE HALSTENSSON, STEFAN RÖRIKSSON, GISLE ELINASSON och KNUT PORSE öfverenskomma, å Svenska folkets vägnar, med Norges Styresmän, i Hertiginnan Ingeborgs närvaro, att hennes son med Hertig Erik, Junker Magnus, skall före den 24 instundande Juli eller sednast 7 dagar derefter vara antagen till Konung i Sverige, ifall det icke redan skett, och att han vid nämnde tid skall mötas i Lödöse af Norges män, för att taga den heder i Norge, hvartill han är född, samt låta gifva och taga försäkring, efter lag; bestämma förhållandet mellan de båda sålunda under en Konung förenade rikena, tiden för Konungens vistande i hvartdera landet m. m.; öfver hvilket förbunds uppfyllande Ärkebiskopen i Upsala och Biskopen i Linköping samt Ärkebiskopen i Trondhiem och Biskopen i Stavanger skola vaka.

Samlinger til det Norske Folks Sprog og Hist. V. B. 3. H. p. 522. *)

Allum monnum þæim sæm þetta bref sea edr høyra senda KARL med guds miskun biskup i Lynkaupangri, KNUTR loghmadr, EIRIKR ÞORESSON,

*) Der meddeladt af Lektor P. A. Munch, efter Arne Magnussens afskrift ur ett Bergens domkyrka fordom tillhörigt Registratur, som förvarades på Universitets-Bibliotheket i Köpenhamn

SIGGI HALLSTEINSSON, STÆFAN RÖREKSSON, GISL ELINARSON, OC KNUTR POSSE quediu guds oc sina. Ver gerom ydr kunnigt, at a setta fimta oc fiorda doghum [Kalendas] Julii manadar neest efter frafall virduleghs herra Haconar Noreghs konunghs agiætrar aminningar, a þi are sem lidit er fra burdartid vaars herra Ihesu Christi. M. CCC. vetra oc nitian veter, j biskupsgardenom j Aslo, taladom ver, staddom oc samþykttum, hia verande oc samþykkiande æreleghre fru Ingebiorghu med guds miskun dottor herra Hakonar Noregs konunghs fyrnæfndz, hertoghinnu i Suiarike med Noreghs konunghsrikis radsmonnum af halfu allra Suiarikis manna um konung Maghnus j Suiariki, dottorson herra Hakonar Noreghs konunghs oc alla adra luti þa sem Suiariki varda a þann haatt sem her fyllghir. Fyrst at ek Karll biskup j Lynkøpangh jattade a vighslu mina oc prestdom oc mina kristilegha tru, oc ver aller tysagdher riddarar af Suiariki a vara kristilegha tru oc suorum aat fullan bokar æid a hæilogh euangelia firer oss oc alla Svía ríkis menn, lærda oc læika, at þær skolu taka junkæra Maghnus, son hærtogh Eiriks oc fru Inghibiarghar, dottor herra Hakonar Noreghs konunghs, ef þær hafa þat æighi adr gortt, ifuir allt Suia ríkis velldi oc Gauta seu nattom eftir Jacobsvoko nesta er kømr eda fyrr oc at fyrnæfndr Maghnus konunghr skal till reidu vera j Liodhusum aat Jacobsvoko nest ær kømer eda innan seu natta nesto þar efter albuinn at koma uttan allz hindurs till Tunsberghs j Noreghi, med þui folki oc forunøyti sem Noreghs mena senda j mote honom, at taka þan hæidr j Noreghi sem hann er tillboren oc þa stadfestu att gera lata af sinni halfu oc taka af allum bædzstum monnum oc almugha j Noreghs konungs riki sem logh hins helgha Olafs konungs oc hans loghleghra efterkomanda Noreghs konungha vatta um allt þat sem Noreghs konunghar ero skyllidughir rikesens þegnum oc þægnanner honom, med þæim hætte at hann skal duæliazst j Noreghi til Michials messo nesto er kømer, oc fra þærri Michials messo til annarar nesto þar efter samfast; oc ef Suia ríkis menn, hans holler þionastu menn, kræfia sidan af Noreghs konungs ríkis monnom at firsagdr Maghnus konungr bæggia rikianna skal koma til

och sannolikt förstördes vid den stora eldsvådan år 1728. I afseende på dateringen har Utgifvaren antagit Lektor Munchs gissning, att ordet "*Kalendas*" vid afskrifningen från det nu mera förkomna originalet (eller ock vid öfversättningen, i fall dokumentet ursprungligen varit skrivet på Latin) blifvit uteglömdt. Denna mening grundas på 2:ne skäl: 1:o att det aldrig i forntiden var brukligt, att anföra dagarne i bakvänd ordning, om icke vid begagnandet af Romerska tideräkningen med kalendas, nonas eller idus; 2:o att Biskop Carl, Lagman Knut, Stefan Röriksson m. fl. Rådsherrar, som nämnas i detta dokument, ifall det varit utfärdadt den 4:de, 5:te och 6:te Juli, omöjligen skulle kunnat den 8 Juli deltaga i Svenska konunga-valet (Se nedanf. N. 2199). Men ifall det Norska dokumentet varit utgifvet d. 26—28 Juni, skulle de kunnat hinna återvända till Upsala före nämnde dag.

Suiaríkis, þá skulu Noreghs konungs ríkis menn lata han fara til Suia ríkis oc duæliázst þar jamlangan tíma sem hann duálldezst j Noreghi, oc æighi lengher, oc þeghar fara after till Noreghs, oc sua jamnan sidan sua opto oc lenghi sem unskiptiz þarf at hann se j huaro ríkinu, oc þo allðri lengher en jafn til tala tímans suare, at hann duelizst lengher j adru ríkinu en j adru, uttan þui at eins at full naudsyn draghe til, oc skall þat þo vera med þeirra ríkismanna samþyktt sem eighu at hafa konungenn j sinu ríki um þann tíma. Skolu ok huarkess ríkissens menn lengra fyllghia honom or sinu ríki j annars ríki en til landa mæress: En ríkisins ingiolld oll af Noreghi medan konungher Maghnus er j omæghd, skolu sum skipazst til skullda lausnar oc luka testamentum, oc sum till kosthaldz, enn sum honom till styrks oc nytsemdar þegar hann þarf efter rade oc samþyktt varrar fru oftnæfnðrar oc ríkisins rads j Noreghi. Skolu oc Suiaríkis menn skylldughir vera at gera konungi Maghnusi oc Noreghs monnum til styrks adra jammykla hiollp oc tilstudningh sem Suiaríkis menn taka af Noreghs monnom þegar þess þarf. Þatt jattadom oc ver a vara kristilegha tru aller fyrnæfnðr Suiaríkis menn, at konungher Magnus var þa lifuande er ver forom nestom af Suiaríki. Skulu þær Nordmenn oc gott orlof hafa af ríkisins monnum j Suiaríki sem þatt vilia gortt hafa sakir goduilia vider konungh Maghnus oftnæfnðan oc vara fru Ingibiorghu modor hans at þionn þæim j Suiaríki. Oc till fullrar stadfestu att aller fyrnæfnðir lutir haldezst obrighdilegha af huars tueggia ríkissens monnom, þa lagde ek Karll biskup fyrnæfnðr mina høgghre hond a briost mer oc jattade ek þat a mina vighslu oc prestdom oc kristilegha tru oc ver aller firsaghðer Suiaríkis riddarar jattadum a vara kristilegha tru oc suorom att þui fullan bokar æid a hælilogh euangelia, at Suiaríkis menn skolu alla fyrnæfnða luti stadfastlegha oc obrighdilega hallda, oc at herra erchibiscup af Upsolum skal slika trúlofan gera a sina kristilegha tru, vighslu oc prestdom, sem ek Karll biscop gerði þa, oc at fiorer oc XX. af Suiaríkis riddarum skulu sueria a hælilogh euangelia med sama hætte oc ver sæx sem adr suorum, þat fyrsta er ver komum hæim after til Suiaríkis. Oc sidan jattade virdulegher herra erchibiscup j Nidarose sliktt sama a sina vighslu oc prestdom sem ek Karll biscop hafde jattat, oc Iuar Olafsson kanceler, Petr Andresson, Sæbiorn Hælghason, Snara Aslakson, Erlingher Vikunnason, Paall Eiriksson merkismadr, Siughurdr Ormsson, Biarne Audunarson, Eilifr j Naustdale, Finner Ogmundarson, Iuar Ogmundarson, Jon Bjarnason, Smidr Eiriksson, Þronðr Hallvardarson, Hakon Þoresson, Gauthi Isakson, Siguater a Leirholom, Anunder Borgharsson, Þorvardr Hallvardsson, Þorgeir symunarson, Aslaker Olafsson Gudþormer Kolbiarnarson, Gudþormer Hælghason, Andres Kyringer,

Kyringer, Siughurdr Jonsson, Hallkæll Hallkællson, Hauker Erlendson, Monan Bardarson, Gudþormer Siughurdarson oc Eindridi Petrsson, lendermenn oc rid-darar j Noreghi, suoro a hæilogh euangelia af halfu sinni oc Noreghs konunghs rikis manna somu leid sem ver Suiarikis menn fyrnæfndir suorum firer oss oc alla Suia rikis menn at þessor dagþinghan skal stadfost oc obrigdilegh j allum lutum halldazst af halfu Noregs konungs rikis manna. En ef Noreghs konungs rikis menn briota þessa dagþingan, þa logdo þeir sik sealfuiliande undir dom herra erchibiscups j Uppsolum, biskups j Linkypangh oc fullt valld fengo, at þeir mættu fyrsaghda Noreghs konunghs rikis biskupa, lendamenn oc riddara forboda oc bannsætia, oc banne þeirra lysa lata bæde um Noregh oc Suia-rike. Oc somulæid logdum ver fyrsaghdir menn af Suiariki af hollfu allra Suiarikis manna vndir valld oc dom herra erchibiscups j Nidaros ok biscups j Stafangre medr sama hette sem fyr seghir. Oc til sans vitnisburdar setto virdulegher herra erchibiscup j Nidarose, Karll biscup j Lynkøypangh, biskup j Stafangre oc ver aller adrer fyrnæfndir Suiarikis riddarar var insigli med almennelegho rikissens rads j Noreghi insigli firer þetta bref er gortt var j firsoghdom stad degi oc are.

2197.

i 319 d. 29 Juni.

Alvastra.

Abboten BIRGER och KONVENTET i Alvastra, som af Birger Siker fått i testamente en åtting jord i Jusberg, upplåta åt dennes dotter Ingegerd och hennes man Finvid en klostret tillhörig åtting i Råby, mot en årlig afgift af 4 tunnor säd och $\frac{1}{4}$ mark penningar; eller, om de hellre önska bebo nämnda Jusberg, skola de deraf årligen betala 2 tunnor och 2 öre penningar, med löfte om underhåll för den efterlevande maken, dock med vilkor för mannen, att som verldslig broder ingå i klostret.

Orig. på perg. i Kongl. Bibl. *)

Vniuersis presens scriptum cernentibus, Frater BÿRGERUS abbas aluastri Totusque conuentus ibidem salutem in domino sempiternam, Ex quo discretus vir Bÿrgerus dictus siker vnum octonarium terre integrum in iusbiærghe situm, cum domibus, nobis ac nostro monasterio contulit racione sui testamenti, et ingigerdis filia sua . . . cum dilecto marito suo finuido, exhibitores presencium ex firmissima beniuolencia hoc sic annuerunt, Nos igitur eorundem karitati grata vicissitudine volentes occurrere concedimus eis vnum octonarium nostrum in raby integraliter in pratis et agris et nemoribus, ad . . . illorum addito et . . . dicto krakothorp ex dicto octonario exculto, tali racione vt inde nobis quatuor thynones annone cum dimidia marcha denariorum reddant annuatim, vnde prius VI thynones annone cum sex

*) Brevet är söndrigt i midten.